

# Sosyal fayda odaklı, iyiliksever "hacker" olmak mümkün!

Türkiye'de startup ekosistemi ne durumda? Genç girişimciler neler yapıyor, fırsatlar neler? Hacker nedir , ne yapar? İyilik odaklı hacker'lık ne anlama gelir? Tüm bu alandaki gelişmeleri startup ekosisteminin içinden bir bilene danışalım dedik. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenciyken arkadaşları ile eski bir boks salonunda kurdukları Garaj'dan başlayarak Startup Carnival ve şimdilerde "inzva" olmak üzere farklı projeler içinde yer alan ve kendisi de sıra dışı bir girişimcilik öyküsüne sahip olan Murat Karademir ile konuştuk.



**Günümüzde startup ekonomisi sadece ABD gibi gelişmiş ekonomilerin itici gücü olmakla kalmıyor; Uganda, Kenya, Senegal gibi Afrika ülkelerinde krizlerden çıkış noktası olarak kabul ediliyor. Bir başka deyişle, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde temel hizmet ve ihtiyaçlardaki sorunlar artık startup platformları, daha çok ve çeşitli aplikasyon ve daha fazla teknoloji üretimiyle çözülüyor. Peki, Türkiye'de startup ekosistemi ne durumda? Genç girişimciler neler yapıyor? Fırsatlar neler? Bu alandaki gelişmeleri startup ekosisteminin içinden bir bilene danışalım dedik. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenciyken eski bir boks salonunda kurdukları Garaj'dan başlayarak pek çok farklı proje içinde yer alan Murat Karademir ile konuştuk.**

**Öğrenciyken bir yıllığına ABD'ye giderek oradaki Türk girişimcilerle tanışan ve ardından Kapalıçarşı gibi oldukça geleneksel bir dünyada farklı iş deneyimleri edinen Murat ile teknoloji girişimciliği üzerine dünyayı ve Türkiye'deki gelişmeleri konuştuk. Kurucuları arasında yer aldığı, kendisini "Yapıcılık ve İyilik Odaklı bir Hacker Topluluğu" olarak tanımlayan "inzva" hakkında bilgi aldık.**

**Sizi Boğaziçi'nin en renkli girişimcilik etkinliklerinden biri olan Startup Carnival ve Girişimcilik Merkezi gibi çeşitli oluşumlardan tanıyoruz. Bize kendinizi biraz tanıtır mısınız; şu sıralar neler yapmaktasınız?**

Ben Murat Karademir. İstanbulluyum. Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası Ticaret Bölümü 2009 girişliyim. Bu bölümü tercih ederek hayallerimi gerçekleştirebileceğim bir ortama kavuştuğumu düşünüyordum. Hazırlıktan sonra bir sene Gap Year yapmaya karar verdim ve Amerika'ya gittim. Farklı bir kıtada kimseyi tanımadan bulunmak benim için zor ama bir o kadar da keyifli oldu. Amerika'ya gittiğimde hemen internet üzerinden Amerika'da yaşayan Türk girişimcileri araştırdım. Bazı girişimciler olumlu dönüşlerde bulundular birisinin yanında part-time işe başladım. Aynı zamanda İngilizcemi geliştirme fırsatı yakaladım. Çeşitli girişimcilerle tanışarak özgüven kazandım. The Hacker News gibi yapıları tanıdım.

Türkiye'ye geri döndüğümde ise Kapalıçarşı'da bir iş deneyimim oldu. Eski ve geleneksel ticaret ahlakıyla karşılaştım. Orada çanta satan bir şirketin veri yönetimini iyileştirmiş, online alışverişe açmış ve sosyal medya üzerinden çeşitli kampanyalar düzenlemiştim. Bu deneyimimi profesyonel bir mutfağın arkasındaki işlerin nasıl yürüdüğünü öğrenmek şeklinde tanımlıyorum. Sonrasında İTÜ Teknopark'ta olan bir teknoloji startup'ında çalıştım.

Garaj'ı ve yakın zamanda inzva'yı beraber kurduğumuz arkadaşım **Halil Samed Çıldır** ile okulun hemen dışında aslında eski bir boks salonunda Garaj yapılanmasını harekete geçirdik. Üretmeye odaklandık ve hacker, hustler and hipster dediğimiz arkadaşları Garaj'da üretmeye davet ettik. Burada hem kod yazdık hem de startup dünyasından insanları davet ettik, ve bu insanların bilgilerinin paylaşmalarına fırsat vermek amaçlarımız arasındaydı. Garaj, 1,5 yıl sürüp kapanan bir projeydi ve 'çıraklık eserimdi' diyebilirim.

"Garaj"ın devamında orada artan network etkisiyle startup'lara yönelik etkinlikler yapmaya devam ettik. **Utku Yavuz** arkadaşımız da bu sürede ekibe dahil oldu. O zamanlar insanlardan ilgi ve finansal destek istediğimiz düzeyde değildi. Başarı hikayeleri henüz yoktu. Örneğin, startup etkinliklerinden ücret talep ediliyordu. Biz de biraz daha topluluğa özellikle öğrencilere yönelik erken aşamadaki girişimcilikler için bir startup konferansını ücretsiz olarak düzenledik.

Ardından yaptığımız ikinci önemli iş Startup Carnival oldu. Bu etkinlik Boğaziçi'nin ruhunu gayet iyi yansıtmaktaydı, işin entelektüel tarafını eğlence ile harmanlayan bir ortam yaratmıştı. Burada

da şöyle bir fikirden yola çıkmıştık; Türkiye’de çok fazla negatif haber üretiliyor, oysa gençler arasında çok başarılı işler yapan insanlar var. Carnival’da genç, başarılı, teknoloji işi yapan, sağıktan uygulama yazılımına kadar farklı işler yapan insanları halka tanıtmak istedik. Bu başarılı etkinliği şimdi bizden sonraki arkadaşlarımıza teslim ettik, umarım uzun soluklu bir şekilde devam eder.

### **“Mühendislik ve business alanında iyi olmak artık yetmiyor”**

**Kapalıçarşı gibi önemli bir gelenekten bahsettiniz. Bizim gibi hem geleneksel iş yapma kültürünün hem de yeni teknolojinin birlikte deneyimlendiği ülkelerde startup kültürünün yaygınlaşması açısından ne gibi koşulların olması gerekiyor?**

Ekosistem açısından baktığınızda, Trendyol’a Alibaba.com’un girmesi, Ankara’dan çıkan Opsgenie teknoloji şirketi, oyun alanında çok büyük işler yapan GramGames şirketi, Citus Data yazılım şirketi gibi başarılı gelişmeler söz konusu. Bunun için önce yetenek ve ekibin uyumu şart diyebilirim. Bu işe gönül vermiş insanlar lazım çünkü işin arka tarafında pek çok zorluk ve krizler yaşanıyor. Genç yeteneklerin kendisini çok iyi yetiştirmesi gerekiyor. Ayrıca disiplinler arası çalışmalar gerekiyor. Mühendislik ve business alanında iyi olmak artık yetmiyor. Tasarımda da iyi olmak gerekiyor. Tasarım odaklı olarak veriyi anlamlandırmak, insanı okumak konusunda eksiklikler olduğunu gözlemliyorum. Bunun için daha başarılı insanlara ihtiyaç var.

Aslında Türkiye’nin seçkin üniversiteleri insan kaynağı anlamında gömülü hazineler barındırıyor. Bunları destekleyecek mekanizmalar da gerek. Üniversitelere, Teknoparklara, kuluçka merkezlerine, ve topluluklara çok iş düşüyor. Bu anlamda üniversitemizin Dudullu’da hizmete açmaya hazırlandığı Teknopark ve kısa süre önce Güney Kampüs’te açılan DreamBU Kuluçka Merkezi girişimcilik ekosistemini büyütmek ve geliştirmek adına çok önemli adımlar...

Gözlemlediğim bir diğer sorun daha var; ülkedeki insanlar dünyadan biraz kopuklar. Dünyadaki gelişmelerin daha çok takip edilmesi lazım. Fiziksel olarak daha fazla etkileşim ve fikir alışverişi gerekiyor; bunun için harekete geçirici ortamların, fiziksel mekanların varlığı önemli. İnsana yatırımda da üniversitelere iş düşüyor ama üniversitelerin finansal desteklerinin kısıtlayıcı olması iyi hocaların, parlak öğrencilerin yeteneklerinin, iş üretme kapasitelerinin gelişimine bazen ket vuruyor.

**Peki yatırımcıların özellikle içinde öğrencilerin olduğu girişim fikirlerine yaklaşımlarına dair gözlemleriniz neler?**

Yatırımcıyı etkilemek için öğrencilerin çok okumaları, araştırmaları, dolayısıyla sağlam çalışmayla gelmeleri lazım. Yatırımcı açısından iyi iş yapan her ekibe maddi destek sağlanabileceğini düşünüyorum. Çünkü yatırımcılar, yatırım fikriyle gelen insanların rasyonel olduklarını ve kendi şirketlerinin faydasına çalışacaklarını bildiklerinden destek sağlamaya gönüllü olabiliyorlar.

## Sosyal sorumluluk odaklı ve yapıcı bir "Hacker" topluluğu: inzva

**Sizin son dönemde içinde olduğunuz inzva'dan biraz bahsedelim. Boğaziçi Üniversitesi hocalarının da bu yapıya önemli katkıları olduğunu görüyoruz. Neler yapıyorsunuz inzva'da?**

inzva, Beykoz Kundura içerisinde bir hacker topluluğu olarak faaliyet gösteriyor. Bu projede yetenekli arkadaşlar dünya seviyesinde daha iyi bir konuma gelsin, birbirlerinin öğrenme hızlarını etkilesinler istedik. Onları topluma duyarlı olmak konusunda yönlendirmeyi planladık ayrıca teknik ve akademik tecrübelerini paylaşmaya davet ettik. BEV. Foundation'ın kurucusu **Tarık Yıldırım** ile vizyonlarımız birleşti ve kafa kafaya verip teknoloji alanındaki yetenekli insanlara odaklandık. Boğaziçi Üniversitesi'nden **Cem Ersoy, Lale Akarun, Taylan Cemgil, Tuna Tuğcu** ve **Suzan Üsküdarlı** hocalar katkı sundular, birlikte çalışmalarımız oldu. Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar-Matematik bölümlerinden **Yusuf Hakan Kalaycı** ile algoritma yarışmaları düzenlemeye başladık.

inzva'da genç arkadaşlarımız için yazılım odaklı etkinlikler düzenliyoruz. Şu an kış kampımız devam ediyor. Ücretsiz olarak üniversiteler arasında algoritma ve yazılım ile ilgilenenleri bir araya getiriyoruz. Algoritma yarışmaları düzenliyoruz. Yapay Zeka ve Derin Öğrenme üzerine bir proje grubu oluşturduk. Böylece inzva gibi oluşumların diğer topluluklara örnek olacağına inanıyoruz. Öğrencilerin bu yarışmaları kendi okullarındaki kulüpler içerisinde lokal düzeyde uygulayarak yaygınlaştırmalarını da hedefliyoruz. Hocalarımızı çalışma alanımıza davet edip etkinliklerimizin bir parçası olmalarını sağlamaya çalışıyoruz. Makine Öğrenmesi ve Derin Öğrenme alanlarında çalışma gruplarımız oluştu. Bu tartışma gruplarını düzenlerken Boğaziçi'ndeki hocalarımız da destek verdiler.

inzva gerçek anlamda bir inziva yeri. Sakin, odaklanıp kod yazabileceğiniz bir ortam olarak tasarladık. inzva'nın evi olan Beykoz Kundura'nın doğası ve tarihi bir mekân olması vesilesiyle insanların birbirini etkileyebileceği bir ortam oldu.

## Beyaz şapkalı hacker'lar da var

**Hacker terimi Türkiye'de olumsuz bir algıya sahip. Hacker derken aslında ne kastediliyor burada, biraz açalım derseniz?**

Bizce hacker, bilgisayar istese de istemese de istediğini yaptırabilen kişidir. Güvenlik anlamında sistemlerin arka planına girebilirsiniz ve bu bir meydan okuma aslında çünkü birtakım verilere ulaşıyorsunuz. Bunu hırsızlık veya kişisel hakların ihlali için kullanmamak gerek.

Beyaz şapkalı hacker denilen bir kategori de var. Beyaz şapkalılar sistem içerisindeki sıkıntıları düzeltmek üzerine çalışırlar. Bizler bu kategori üzerinden yapıcı ve iyilik için kullanılan hackerlığı tercih ediyoruz. Arkadaşlarımıza yeteneklerini topluma faydalı olmak doğrultusunda

kullanmalarını öneriyoruz. Yurtdışında hacker diasporası var aslında. Teknoloji şirketlerinin yönetim kategorisinde pek çok da yetişmiş Türk var. Bu insanların memleket ziyaretine geldiklerinde genç insanlara öğrendiklerini aktarabilecekleri alanlar yaratacağız.

## **“Yazılımda Türkiye bir çekim noktası olabilir”**

**Günümüzde artık teknolojinin tüketicisi olmanın değil teknolojiyi üreten olmanın kazandırdığı biliniyor. Bugünkü kuşak bu açıdan şanslı bir döneme yetişti, ne dersiniz ne gibi fırsatlar var?**

Bugün teknoloji hayatımızın her alanında. Temel bilimlerin bile bir yerde teknolojiyi kullanabilmesinin gerekliliği, şirketlerin teknoloji ile entegre olarak büyümeleri çoğaldıkça teknolojinin katma değerinin olduğu anlaşıldı. Program yazmak, datayı analiz etmek gibi konulardan anlamanız gerekiyor. Dizayn tarafındaysanız da yine teknoloji kullanmak zorundasınız. Teknoloji işinde kalite önemli bir etken. Örneğin, iyi kod yazabilecek durumdaysanız pek çok şirket sizi işe almak için can atıyor. ABD’de, Hollanda’da, Almanya’da çok yüksek gelire işe başlama şansınız var. Bu vesilelerle dünyanın pek çok yerine çalışmaya ve üretmeye giden insanlar mevcut ve bu insanların ülkelerine geri dönüp oradaki gençlere öğrendiklerini aktarmalarının çok yararlı olacağına inanıyorum.

Yazılım ve teknoloji işlerinde Türkiye çevre ülkeler için bir çekim noktası haline gelebilir. Bu noktada üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına, kamuya ve şirketlere büyük iş düşüyor.

## **Ekleme istedikleriniz?**

inzva ekibi olarak bir Code of Conduct oluşturduk. Dileyenler <https://inzva.com/code-of-conduct> adresinden inceleyebilir. Burada savunduğumuz şey; ırk, dil, din, cinsiyet, etnisite ve benzeri gözetmeyen, farklılıklarımızı savunan, gözetken ve bu farklılıklara yönelik herhangi bir aşağılayıcı tavır veya dile müsamaha göstermeyen bir topluluk deneyimi sunuyor olmak. Tüm aktivitelerimizde Code of Conduct kurallarını titizlikle uyguluyor, kuralların dışına çıkılmasına kesinlikle izin vermiyoruz.

**Söyleşi : Özgür Duygu Durgun - Yılmaz Yeniler/ Kurumsal İletişim Ofisi**



Galeri 2 Fotoğraf